

BIJLAGE1**AGREE beoordeling NHG Lumbosacraal radiculair syndroom 2015**

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	6	6	Niet expliciet genoemd wat het oplevert voor patiënt
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	3	4	In de "noten" (bespreking bewijsmateriaal) wordt af en toe een vraag genoemd, maar zeker niet bij alle onderwerpen. Geen overzicht van de vragen. Ik kan op geen enkele manier uitgangsvragen vinden
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	6	6	Geen leeftijd genoemd.
	15/21	16/21	
Domeinscore 31-6/42-6=25/36=69%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	4	5	Huisartsen en één hoogleraar fysiotherapie. Wel ook advies ingewonnen bij andere beroepsgroepen daar waar relevant.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	4	5	Knelpuntenanalyse met patiënten en commentaar op richtlijn vanuit vereniging. Geen focusgroep gehouden

6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	6	
	15/21	16/21	
Domeinscore 31-6/42-6=25/36=69%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	Zoekstrategieën opgenomen in apart document.
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	1	1	Er zou een procedureboek moeten zijn, maar deze is niet te vinden.
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	5	4	Soms is hier een apart kopje voor, maar bij andere onderdelen wordt niets genoemd.
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	5	4	Per aanbeveling wordt beschreven hoe ze van bewijs naar aanbeveling zijn gekomen. Algemene info ontbreekt, waarschijnlijk door ontbreken procedureboek.
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de	6	6	

aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.			
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	6	6	Door veel experts beoordeeld d.m.v. een commentaarformulier: onduidelijk is of er ook zaken zijn aangepast of dat het vooral om goedkeuring ging over richtlijn in het algemeen.
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	1	1	Wordt niets over genoemd: staat waarschijnlijk in het ontbrekende procedureboek.
	38/56	36/56	
Domeinscore 74-16/112-16=58/96=60%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	7	7	
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	7	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	6	5	Het document begint met een beschrijving van alle aanbevelingen en toelichtingen: het is alleen niet gelijk duidelijk dat dit de aanbevelingen zijn. Ook zijn de aanbevelingen en toelichtingen daarop niet duidelijk (op het oog) uit elkaar te houden. Ook in het uitgebreidere document niet heel goed te herkennen.
	20/21	19/21	
Domeinscore 39-6/42-6=33/36=92%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	Niets over geschreven
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	1	1	Niets over geschreven
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	7	6	Kosten-effectiviteit is meegenomen waar mogelijk, en deze afwegingen zijn besproken
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Niets over geschreven
	10/28	9/28	
Domeinscore 19-8/56-8=11/48=23%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	1	1	Financierende instantie wordt niet benoemd (misschien door ontbreken procedureboek)
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	7	7	Formulieren van belangenverklaring zijn openbaar in te zien. Ook besproken in richtlijn zelf.
	8/14	8/14	
Domeinscore 16-4/28-4=12/24=50%			

AGREE beoordeling NHG specifieke lagerugpijn 2017

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1 - PvdW	Beoordelaar 2 - IA	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	In het aparte rapport over de methoden is dit duidelijk beschreven.
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	7	In het aparte rapport over de methoden wordt een overzicht van alle vragen gepresenteerd. Ook presentatie van vragen in de richtlijn zelf, maar niet overal.
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	6	6	Leeftijd niet genoemd
	20/21	20/21	
Domeinscore 40-6/42-6=34/36=94%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	4	5	Huisartsen en één hoogleraar fysiotherapie.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	5	6	Literatuursearch leverde niets op. Daarom focusgroep gehouden. NPCF en patiëntenvereniging hebben richtlijn beoordeeld voor publicatie. Specificatie en uitkomsten focusgroep niet beschreven
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk	7	7	

benoemd.			
	16/21	18/21	
Domeinscore 34-6/42-6=28/36=78%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	Hele zoekstrategie beschikbaar voor elk onderdeel
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	5	4	Artikelen werden geselecteerd "op basis van consensus"
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	7	7	De GRADE profielen in bijlage 3 geven alle details
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	6	7	Sterkte van aanbevelingen is niet vermeld.
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	7	6	
13. De richtlijn is voor publicatie door	6	6	Door veel experts beoordeeld d.m.v. een

externe experts beoordeeld.			commentaarformulier, en zelfs een focusgroep erover gehouden onder huisartsen: onduidelijk is of er ook zaken zijn aangepast of dat het vooral om goedkeuring ging over richtlijn in het algemeen.
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	7	7	
	52/56	51/56	
Domeinscore 103-16/112-16=87/96=91%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	7	7	
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	7	7	In het overzicht van de aanbevelingen komen alle beleidsopties duidelijk naar voren.
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	6	5	Het document begint met een beschrijving van alle aanbevelingen en toelichtingen: het is alleen niet gelijk duidelijk dat dit de aanbevelingen zijn. Ook zijn de aanbevelingen en toelichtingen daarop niet duidelijk (op het oog) uit elkaar te houden. Ook in het uitgebreidere document niet heel goed te herkennen.
	20/21	19/21	
Domeinscore 39-6/42-6=33/36=92%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	

18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	2	1	Ze zeggen bij het opstellen wel rekening te hebben gehouden met de implementeerbaarheid, maar er wordt niets specifiek over geschreven.
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	1	1	
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	7	6	Kosten/kosten-effectiviteit wordt meermalen besproken
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Niets over gevonden
	11/28	9/28	
Domeinscore 20-8/56-8=12/48=25%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	3	4	Financierende instantie wordt genoemd, maar er worden geen uitspraken gedaan over eventuele invloed.
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	7	7	
	10/14	11/14	
Domeinscore 21-4/28-4=17/24=71%			

AGREE beoordeling Ketenzorgrichtlijn lage rugpijn (2010)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	4	7	Niet echt specifiek, meer algemene formuleringen
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	6	6	had specifiekere gekund, bijvoorbeeld prognose op welke termijn?
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	5	6	Niet heel expliciet benoemd. Het gaat om aspecifieke klachten in de eerstelijns maar er wordt ook gehint naar de 2e lijn (pag 6).
Domeinscore 34-6/42-6=28/36= 77%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	5	6	Rolverdeling niet altijd duidelijk beschreven.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	6	7	Focusgroep gebruikt om knelpunten van patiënten te inventariseren. Niet gedetailleerd beschreven.
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	3	4	Gebruikers niet expliciet benoemd. Wel indirect uit document op te maken.
Domeinscore 31-6/42-6=25/36= 69%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt	7	5	Gebruik gemaakt van cochrane reviews en reviews

voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.			voor ZIN plus aparte search voor arbeid
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	4	4	slechts indirect beschreven
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	4	4	Alleen voor arbeid, voor de overige evidence moet men de reviews lezen.
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	3	4	Slechts globaal beschreven (pag 7)
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	5	5	Wel overwogen (inherent aan de reviews) maar niet expliciet benoemd.
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	4	4	Vaak wel, soms ook niet. Naar veel knelpunten zijn ook geen studies verricht dus zijn de aanbevelingen gebaseerd op consensus/empirie
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	6	6	Zowel aan adviesgroep als beroepsverenigingen voorgelegd.
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	1	1	Niet vermeld
Domeinscore 67-16/112-16=51/96=67%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	

15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	6	7	Had explicieter gekund. Bijv. hoe inventariseer je gele vlaggen?
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	7	Aanbevelingen duidelijk opgesomd, inzichtelijk stroomdiagram
Domeinscore $40-6/42-6=34/36= 94\%$			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	5	7	Uitvoerbaarheid wordt kort benoemd op pagina 8.
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	7	7	Er is een uitgebreide implementatie-paragraaf met adviezen en aanbevelingen opgenomen.
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	3	2	Wordt slechts zeer summier benoemd
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Indicatoren worden niet benoemd.
Domeinscore $33-8/56-8=25/48= 52\%$			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende	7	7	Richtlijn geïnitieerd vanuit ZonMw, in

instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.			opdracht van ministerie van VWS
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	5	7	Wel vastgelegd maar onduidelijk of ze besproken zijn
Domeinscore $26-4/28-4=22/24= 92\%$			

AGREE beoordeling KNGF richtlijn lage rugpijn (2013)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1 - PvdW	Beoordelaar 2 - IA	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	1	1	Er zijn geen uitgangsvragen geformuleerd
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	6	6	Leeftijd is niet genoemd
	14/21	14/21	
Domeinscore 28-6/42-6=22/36=61%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	4	4	In de werkgroep zaten fysiotherapeuten en manueel therapeuten. Geen andere beroepsgroepen. Voldoende methodologische expertise. Geen rolbeschrijving van de werkgroepleden.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	1	1	Niets over beschreven
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	7	Fysiotherapeuten en manueel therapeuten
	12/21	12/21	
Domeinscore 24-6/42-6=13/36=50%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	6	6	Volledige zoekstrategie niet bijgevoegd
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	3	4	Geen specifieke criteria benoemd behalve: SR die de prognose en diagnostiek betreffen; en SR die de effectiviteit betreffen van fysiotherapie en manuele therapie. Specifieke criteria voor inclusie reviews naar behandelingen genoemd op p8; moeilijk te vinden.
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	5	5	EBRO systematiek toegepast. Wetenschappelijk bewijs goed omschreven Niet alle criteria meegenomen
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	3	3	Proces van bewijs naar aanbeveling is matig omschreven. Niet beschreven hoe consensus is bereikt
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	4	5	Criteria zijn matig omschreven
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke	6	6	Goede koppeling in de methode en tekst. Evidence-tabellen ontbreken.

bewijsmateriaal.			
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	4	3	Commentaarronde door relevante beroepsgroepen en patiënt-vertegenwoordiger. Geen methodologisch expert. Het enige wat wordt genoemd is dat het is gedaan: geen van de criteria voor scoring wordt verder genoemd (doel en opzet, methoden, etc).
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	7	6	Methodologie voor de herziening wordt niet genoemd.
	38/56	38/56	
Domeinscore 76-16/112-16=60/96=63%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	7	6	Sommige aanbevelingen bij profiel 3 niet heel concreet.
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	5	6	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	7	
	19/21	19/21	
Domeinscore 38-6/42-6=32/36=89%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	Er staat niets over implementatie in de richtlijn

19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	4	4	Aanbevelingen zijn samenvattend weergegeven
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	5	5	Aantal zittingen bij normaal beloop is beperkt tot drie. Evaluatie met arts na 3-6 weken bij uitblijven resultaat. Specifieke adviezen over wanneer te stoppen met behandeling.
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Niets over gerapporteerd
	11/28	11/28	
Domeinscore 22-8/56-8=14/48=29%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	1	1	Niets over gerapporteerd
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	3	3	De werkgroepleden hebben verklaard geen conflicterende belangen te hebben
	4/14	4/14	
Domeinscore 8-4/28-4=4/24=17%			

AGREE beoordeling VVOCM lage rugpijn (2009)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	6	7	Duidelijk beschreven in paragraaf 1.2. Gezondheidsdoelen echter niet gespecificeerd.
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	5	7	Vragen staan beschreven in paragraaf 1.3. Deze zijn algemeen en niet gerelateerd aan uitkomsten,
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	7	6	Dit staat duidelijk beschreven in paragraaf 1.1
Domeinscore 38-6/42-6=32/36=89%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	2	2	Het zijn vooral oefentherapeuten, fysiotherapeuten en bewegingswetenschappers. Andere beroepsgroepen worden gemist.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	1	1	Er is niet vermeld of het patiëntenperspectief is nagegaan.
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	7	Dit is duidelijk vermeld op pagina 7 (oefentherapeut Cesar en Mensendieck)

Domeinscore $20-6 / 42-6 = 14 / 36 = 39\%$			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	1	1	De richtlijn wordt ondersteund door een narratieve review van de literatuur. Volgens de richtlijnauteurs gebaseerd op natuurwetenschappelijk onderzoek en niet op meta-analyses.
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	1	1	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	3	1	In de Verantwoording en Toelichting wordt wel een kritische beschouwing van de literatuur beschreven
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	1	1	
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	2	1	Er is veel aandacht voor comorbiditeit en wat dat voor gevolgen heeft voor het te voeren beleid
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke	1	2	

bewijsmateriaal.			
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	2	3	De richtlijn is van commentaar voorzien door een externe expert (prof. van Dieen) en door kwaliteitsfunctionarissen van de beroepsvereniging.
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	7	6	Deze is wel vermeld maar hier heeft men zich niet aan gehouden (binnen 5 jaar updaten)
Domeinscore 34-16/112-16=18/96=19%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	1	3	Aanbevelingen zijn niet specifiek en vaag. Bijv 'dikwijls van houding wisselen'
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	2	1	Soms wel maar meestal niet.
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	5	7	Deze staan in grijze tekstblokken en voor een deel op de samenvattingskaart.
Domeinscore 19-6/42-6=13/36=36%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	
19. De richtlijn	3	3	Er is een

geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.			samenvattingskaart met de aanbevelingen toegevoegd. Samenvattingskaart lijkt echter meer op een verslagleggingsrichtlijn.
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	1	1	Er staat niets over implicaties voor kosten vermeld.
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Indicatoren ontbreken
Domeinscore 12-8/56-8=4/48=8%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	2	1	Over onafhankelijkheid staat niets vermeld. De beroepsvereniging heeft mogelijk wel invloed gehad hoewel er ook mensen 'van buiten' in de werkgroep zaten
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	3	3	Werkgroepleden hebben aangegeven geen conflicterende belangen te hebben. Of deze zijn besproken staat niet vermeld.
Domeinscore 9-4/28-4=5/24=21%			

AGREE beoordeling NVA Wervelkolomgerelateerde pijnklachten van de lage rug (2011)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1 - pvdw	Beoordelaar 2 -IA	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	7	Algemene beschrijving in inleiding, en per hoofdstuk expliciet geformuleerd
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	5	6	Leeftijd niet genoemd.
	19/21	20/21	
Domeinscore $39-6/42-6=33/36=92\%$			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	4	6	Anesthesiologie, orthopedie en neurochirurgie.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	4	5	Focusgroep gehouden met patiënten en "gedurende de ontwikkeling" aandacht gehouden voor het patiëntperspectief
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	5	6	Er wordt verwezen naar de ontwikkelspecialismen, maar was duidelijker geweest als ze dit (ook) expliciet hadden

			gemaakt.
	13/21	17/21	
Domeinscore 30-6/42-6=24/36=67%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	7	7	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	6	7	
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	4	5	Niet beschreven hoe de werkgroep tot consensus is gekomen
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke	6	6	

bewijsmateriaal.			
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	3	4	Methoden en resultaten niet uitgewerkt, ook niet duidelijk hoeveel mensen er precies naar hebben gekeken.
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	7	6	
	47/56	49/56	
Domeinscore $96-16/112-16=80/96=83\%$			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	6	6	
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	7	
	19/21	20/21	
Domeinscore $39-6/42-6=33/36=92\%$			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	2	1	Ze zeggen rekening gehouden te hebben met de implementatie, maar hier is niets over beschreven.
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor	4	5	Beschrijving van methoden van verspreiding

toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.			
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	4	6	
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Deze zouden voor de richtlijn ontwikkeld worden, maar worden niet gegeven door de richtlijn
	11/28	13/28	
Domeinscore 24-8/56-8=16/48=33%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	5	4	Financierende instantie wordt genoemd, maar geen uitspraak over invloed
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	6	7	
	11/14	11/14	
Domeinscore 22-4/28-4=18/24=75%			

AGREE beoordeling NVN richtlijn radiculair syndroom (2008)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	6	7	Er is een paragraaf over doelstelling. Doelstelling van de richtlijn wordt specifiek geformuleerd
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	7	Uitgangsvragen staan in bijlage 1
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	7	6	Staat op pagina 3
Domeinscore $40-6/42-6=34/36=94\%$			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	6	6	Ja alleen NHG is niet op uitnodiging ingegaan (dus geen huisarts)
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	5	4	De patiënten vereniging en de NPCF zijn vertegenwoordigd in de werkgroep. Verder wordt niet vermeld of er nog onderzoek gedaan naar het patiënten perspectief
6. De beoogde gebruikers van de	7	7	Staat vermeld op

richtlijn zijn duidelijk benoemd.			pagina 5.
Domeinscore $35-6/42-6=29/36= 81\%$			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	Zelfs de zoekstrategie staat vermeld
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	5	5	Het is niet duidelijk hoe de selectie is gemaakt. Is er nog geselecteerd op studiedesign of zijn er andere criteria gebruikt
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	3	7	De beoordeling van de methodologische kwaliteit is onduidelijk Er is wel gebruik gemaakt van EBRO-systematiek
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	5	5	Conform EBRO-systematiek Er is niet een formele Delphi-procedure of stemprocedure gevolgd
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	Deze worden meegenomen en staan soms ook bij de overige overwegingen
12. Er bestaat een expliciet verband	7	7	Voor zover mogelijk is dit gedaan

tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.			(conform EBRO-systematiek)
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	3	1	De richtlijn is ter commentaar voorgelegd aan deelnemende verenigingen en de website van het CBO
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	1	1	Dit wordt niet vermeld
Domeinscore $78-16/112-16=62/96= 65\%$			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	7	7	
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	7	Deze staan opgesomd in hoofdstuk 3
Domeinscore $41-6/42-6= 97\%$			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	7	7	Staat in hoofdstuk 6 uitvoerig beschreven

19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	6	5	Het zijn vooral adviezen en voorstellen t.a.v. hulpmiddelen
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	3	2	Er wordt een budgetimpact analyse voorgesteld om de invloed van de aanbevelingen op kosten te onderzoeken
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	5	5	Er is een apart hoofdstuk over indicatoren. De normering hiervan ontbreekt echter en er staat ook niet hoe het precies gemeten wordt
Domeinscore 40-8/56-8= 32/48= 67%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	7	7	Gefinancierd door ZonMw
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	6	7	Deze zijn vastgesteld maar het is niet duidelijk of ze expliciet besproken zijn
Domeinscore 27-4/28-4=23/24= 96%			

AGREE beoordeling ongeinstrumenteerde wervelkolomchirurgie NVvN (2018)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1 (pvdw)	Beoordelaar 2 (IA)	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	6	6	Ja, maar wel per onderwerp (geen overzicht)
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	4	4	Dit wordt in de inleiding niet heel duidelijk besproken, later impliciet wel. Leeftijd niet genoemd.
	17	17	
Domeinscore $34-6/42-6=28/36=78\%$			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	7	7	
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	6	6	Goede betrokkenheid van patiënten in werkgroep. Niet duidelijk of patiënten ook bij conferentie voor knelpuntenanalyse waren betrokken
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	6	6	Vrij globaal beschreven maar overzicht van zorgverleners wel duidelijk uit

			samenstelling werkgroep
	19	19	
Domeinscore $38-6/42-6=32/36=89\%$			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	5	4	Specifieke zoektermen en volledige search niet beschikbaar. (Ze zeggen van wel, maar niet te vinden)
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	6	5	Staan goed beschreven, maar niet altijd aan gehouden als je naar de artikelen zelf kijkt (bijv jaartal). Soms verwijzing naar PICO die zelf niet beschreven is.
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	7	7	
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	6	6	Geen consensusprocedure beschreven
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende	7	7	In de methode staat het verband goed beschreven. Ik mis wel de formele formulering van een

wetenschappelijke bewijsmateriaal.			sterke versus zwakke aanbeveling
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	6	5	Geen methoden en resultaten beschreven van deze beoordeling
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	7	7	
	51	48	
Domeinscore 99-16/112-16=83/96=86%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	6	6	
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	5	3	Er staan aanbevelingen voor wat te doen, maar niet alle opties worden genoemd. Om erachter te komen wat ze hebben meegenomen in hun afwegingen moet je de resultaten lezen.
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	5	5	Elk hoofdstuk begint met de aanbevelingen, maar ze hadden duidelijker weergegeven kunnen worden.
	17	14	
Domeinscore 31-6/42-6=25/36=69%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de	1	1	Er is of komt een implementatieplan,

bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.			maar deze is momenteel nergens te vinden
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	1	1	Er is of komt een implementatieplan, maar deze is momenteel nergens te vinden
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	1	1	Niets over gelezen
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Er zouden indicatoren ontwikkeld moeten zijn, maar ook deze zijn nergens te vinden
	4	4	
Domeinscore $8-8/56-8=0/48=0\%$			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	7	7	
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	7	7	
	14	14	
Domeinscore $28-4/28-4=24/24=100\%$			

AGREE beoordeling NOV geïnstrumenteerde wervelkolomchirurgie (2017)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	6	Geen overzicht, wel per hoofdstuk
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	7	7	
	21/21	20/21	
Domeinscore $41-6/42-6=35/36=97\%$			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	7	7	
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	5	7	
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	7	
	19/21	21/21	
Domeinscore $40-6/42-6=34/36=94\%$			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	6	5	Verschilt per paragraaf: 2.4 en 2.6 zijn zeer goed, 2.3 en 3.2 zijn zeer beperkt (heb steekproef in de paragrafen gedaan)
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	6	5	Verschilt per paragraaf: 2.6 is zeer goed, 2.3 en 3.2 zijn zeer beperkt
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	6	5	Verschilt per paragraaf hoe goed dit is gedaan
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	5	6	consensusprocedure niet beschreven
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	7	7	
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	5	5	Geen methoden en resultaten beschreven van deze beoordeling
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is	7	7	

vermeld.			
	49/56	47/56	
Domeinscore 96-16/112-16=80/96=83%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	5	5	Verschilt per paragraaf, soms wat vaag
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	5	Niet altijd duidelijk. 3.2: Opsomming van afkortingen die in rest van hoofdstuk niet genoemd worden, dus wat betekenen ze?
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	6	5	Elk hoofdstuk begint met de aanbevelingen, maar ze hadden duidelijker weergegeven kunnen worden.
	17/21	15/21	
Domeinscore 32-6/42-6=26/36=72%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	Ze zeggen met implementatie rekening te hebben gehouden bij opstellen richtlijn, maar er is niets over beschreven
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	1	1	Niets over te vinden
20. De mogelijke implicaties van het	4	4	Niets over te vinden

toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.			Ik kwam af en toe kostenafwegingen tegen
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	4	3	Ze hebben zich aangesloten bij bestaande indicatoren, is dat voldoende?
	10/21	9/21	
Domeinscore 19-8/56-8=11/48=23%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	3	4	Financierende instantie wordt benoemd maar geen uitspraak over invloed.
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	5	3	Leden hebben een formulier ingevuld dat beschikbaar zou moeten zijn, maar is nergens te vinden. Verder geen uitspraken over de belangen, dus als lezer wordt je niet veel wijzer.
	9/14	7/14	
Domeinscore 16-4/28-4=12/24=50%			

AGREE beoordeling NVAB richtlijn (2006)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	1	1	Deze worden nergens benoemd
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	6	6	Op pagina 4 wordt benoemd dat richtlijn bedoeld is voor de behandeling van werknemers met lage rugpijn. Hij is zijdelings ook bedoeld voor risico-inventarisatie. Hiervan is de doelpopulatie minder duidelijk omschreven
Domeinscore 28-6/42-6=22/36=61%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	2	2	Auteursgroep beperkt zich tot bedrijfsartsen en twee fysiotherapeuten. Over deze werkgroepleden wordt verder geen informatie verstrekt Huisarts (relevante beroepsgroep) ontbreekt
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie	4	3	Het patiënten perspectief is nagegaan. Dit is

(patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.			echter gebaseerd op een reviewstudie. Er is geen aanvullend onderzoek gedaan en er zitten geen patiënten in het panel
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	7	Richtlijn dient ter ondersteuning van de bedrijfsarts
Domeinscore 25-6/42-6= 19/36=53%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	3	3	Er is gebruikt gemaakt van bestaande reviews (vooral Europese richtlijn) en additionele studies Hier is geen systematische methode voor gebruikt
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	2	1	Hoe deze selectie gemaakt is niet duidelijk Er is geen search strategie toegevoegd
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	3	7	De EBRO-systematiek is gevolgd maar het is niet precies duidelijk hoe de kwaliteit van de studies (sterke en zwakke punten) is gewogen
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	1	1	Deze zijn niet helder Conclusies en aanbevelingen worden niet gescheiden

11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	3	1	Gezondheidswinst wel, bijwerkingen en risico's niet
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	5	5	De conclusies zijn onderbouwd met literatuur en kennelijk worden de conclusies als aanbevelingen gezien.
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	1	1	Hier wordt geen melding van gemaakt.
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	2	1	Er is alleen vermeld dat de resultaten 3-5 jaar geldig zijn
Domeinscore 40-16/112-16=24/96=25%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	7	6	Duidelijke samenvattingskaart
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	7	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	5	Zie samenvattingskaart Geen onderscheid tussen kern en 'gewone' aanbevelingen
Domeinscore 39-6/42-6=33/36=92%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	4	4	Er is een samenvattingskaart toegevoegd. Er wordt verwezen naar een website met een voorlichtingsboekje
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	5	3	Op pagina 5 van het verantwoordingsdocument dat in het stappenplan eerst voor de goedkoopste oplossing wordt gekozen, daarna voor een duurdere
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	3	1	Er worden performance indicatoren vermeld in bijlage 2 van het verantwoordingsdocument. Wat het doel hiervan is, wordt niet uitgelegd
Domeinscore 22-8/56-8=14/48=29%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	7	7	De richtlijn werd gefinancierd door ministerie van SZW en VWS Beïnvloeding vanuit ministerie lijkt niet waarschijnlijk
23. Conflicterende belangen van leden van de	5	7	Er waren geen conflicterende belangen maar deze

richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.			zijn niet besproken. Hier is althans geen melding van gemaakt.
Domeinscore $26-4/28-4=22/24=92\%$			

AGREE beoordeling Zorgstandaard chronische pijn (2015)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	6	7	Staat beschreven onderdaan pagina 40. Echter niet in termen van gezondheidswinst
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	1	1	Er worden geen uitgangsvragen genoemd
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	4	6	Er wordt een definitie gegeven van chronische pijn. Deze is breed, er wordt geen tijdsduur (van de pijn) aan verbonden. Het lijkt erop dat de doelgroep heel breed is.
Domeinscore 25-6/42-6=19/36=53%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	7	6	Op pagina staan de werkgroepleden vermeld. Alle relevante beroepsgroepen lijken vertegenwoordigd.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	6	4	Patiëntenvereniging maakt deel uit van de projectgroep en stuurgroep Er is niet van te voren onderzoek uitgevoerd naar de behoeften van

			patiënten. Wel wordt er naar eerder onderzoek verwezen
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	3	3	Deze zijn niet expliciet benoemd hoewel wel valt af te leiden dat het gaat om zorgprofessionals die zich bezighouden met chronische pijn
Domeinscore $29 - 6 / 42 - 6 = 23 / 36 = 64\%$			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	1	1	Er is gebruik gemaakt van bestaande richtlijnen De weging die daarna heeft plaatsgevonden wordt niet vermeld. Het lijkt meer een narratieve review die geresulteerd heeft in een consensusdocument
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	1	1	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	1	1	
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk	1	1	

beschreven.			
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	2	1	Bijwerkingen worden wel genoemd bij medicatiegebruik. Deze aanbevelingen zijn echter zeer algemeen
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	1	2	
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	7	7	Verschillende organisaties hebben commentaar geleverd. Daarnaast is er een stuurgroep die ook nog commentaar heeft gegeven
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	2	1	Dit wordt niet vermeld. Wel wordt aangegeven dat er aan bepaalde groepen specifiek aandacht moet worden gegeven wanneer de zorgstandaard herzien wordt
Domeinscore $31-16/112-16=15/96=16\%$			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	3	5	Er worden geen aanbevelingen geformuleerd maar kernpunten. Deze zijn vaak meer overkoepelend van aard en weinig specifiek (uitzonderingen daargelaten). Dit

			past ook meer bij het karakter van een zorgstandaard
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	3	4	Er ontbreekt een samenvatting(skaart) met de belangrijkste aanbevelingen
Domeinscore $28-6/42-6=22/36=61\%$			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	5	2	Er wordt verwezen naar allerlei hulpmiddelen (voorlichtingsmateriaal etc.) waar gebruik van kan worden gemaakt Voor de zorgstandaard specifiek ontwikkelde hulpmiddelen ontbreken
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	1	1	Speelt geen expliciete rol bij de aanbevelingen
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Er wordt vermeld dat er geen indicatoren voor chronische pijnzorg zijn

Domeinscore 13-8/56-8=5/48=10%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	7	7	Het project is gefinancierd door het ministerie en het Zorginstituut
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	1	1	Hier wordt geen melding van gemaakt
Domeinscore 16-4/28-4=12/24=50%			

AGREE beoordeling Behandelkader Pijnrevalidatie.

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	3	3	Staat bij 1.1. Het doel is algemeen geformuleerd en niet gespecificeerd voor dit onderwerp
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	1	1	
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	7	7	Patiënten (>18 jaar) met pijnklachten zich uitend in het houdings- en bewegingsapparaat
Domeinscore $22-6/42-6=16/36=44\%$			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	1	2	Alleen revalidatieartsen zijn betrokken
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	4	4	De tekst is afgestemd met de voorzitter van de patiëntenvereniging 'Pijn hoop'. Wat dit precies inhoudt is onduidelijk
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	3	5	Dit wordt niet duidelijk vermeld. Kennelijk de revalidatiearts, maar het document

			is ook bedoeld voor publieke verantwoording. Per WPN zijn wel gebruikers gedefinieerd
Domeinscore 19-6/42-6=13/36=36%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	1	1	
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	1	1	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	1	1	
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	1	1	De aanbevelingen betreffen een pakket van eisen per WPN. Hoe deze zijn vastgesteld is niet bekend
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	1	1	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de	1	1	

aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.			
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	2	1	Het behandelkader is alleen extern beoordeeld door de Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	1	1	Ontbreekt
Domeinscore 17-16/112-16=1%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	2	2	Er worden behandeldoelen vermeld
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	3	2	Er worden 4 zogenaamde WPN niveaus benoemd met voor ieder niveau andere aanbevelingen
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	2	1	Er is geen aparte bijlage of samenvatting met aanbevelingen. Het document is kort dus het zoeken neemt niet veel tijd in beslag. Er zijn geen kernaanbevelingen gedefinieerd
Domeinscore 12-6/42-6=6/36=16%			

Domein 5: Toepassing

	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	2	
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	1	1	
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	1	1	
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	5	4	De indicatoren vermeld in deze richtlijn gaan over de kwaliteit van (revalidatie)zorg in het algemeen en niet specifiek over deze richtlijn
Domeinscore 16-8/56-8=8/48=16%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	1	1	Behandelkader ontwikkeld door Revalidatie Nederland
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en	1	1	

besproken.			
Domeinscore 4-4/28-4=0/24=0%			

AGREE beoordeling NICE richtlijn (2016)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	Staat op pagina 4
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	7	Uitgangsvragen beschreven in verantwoordingsdocument
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	7	7	
Domeinscore 42-6/42-6=100%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	6	6	Geen fysiotherapeut in de werkgroep, wel in de 'co-optee' groep
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	4	4	Er vertegenwoordigers van patiënten organisaties in de richtlijn
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	7	Pagina 4 richtlijn
Domeinscore 34-6/42-6=28/36= 78%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	7	7	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	7	7	
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	6	7	<p>Staat uitgebreid geschreven, er is echter geen sprake van een stemprocedure of een delphi procedure</p> <p>Aanbevelingen werden opgesteld op basis van clinical evidence statements en discussie in de werkgroep</p>
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en	7	7	

het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.			
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	6	7	
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	5	5	Dit wordt vermeld Richtlijn wordt herzien bij significant nieuwe inzichten die geïdentificeerd na review van NICE (pagina 60) Richtlijn recent herzien (oktober 2018)
Domeinscore 106-16/112-16= 90/96=94%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	6	7	Aanbeveling over 'spinal fusion' is bijzonder (alleen aanbieden als onderdeel van RCT)
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	7	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	7	
Domeinscore 41-6/42-6=35/36=97%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en	6	7	

belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.			
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	7	7	
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	7	7	
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	2	1	Wordt min of meer opengelaten voor lokale initiatieven
Domeinscore 44-8/56-8=36/48=75%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	7	7	Opdrachtgever is National Health Service England
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	7	7	Staat uitgebreid beschreven op pagina 26
Domeinscore 28-4/28-4=100%			

AGREE beoordeling KCE lage rugpijn (2017)

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	7	7	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	7	Deze zijn overgenomen uit de NICE richtlijn
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	6	7	Staat beschreven op pagina 7 van de samenvatting. Het lijkt alleen op volwassenen gericht te zijn maar dit staat niet expliciet beschreven
Domeinscore 41-6/42-6= 97%			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	7	7	Dit staat aangegeven in het engelstalige document waarin de vertaalslag van de NICE richtlijnen is weergegeven.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	6	7	Er zijn focusgroepen gehouden met patiënten. De uitkomsten hiervan worden beschreven in het document over het zorgpad. In de richtlijn zelf wordt dit niet genoemd.
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk	7	7	Dit wordt duidelijk vermeld op pagina 7 van de

benoemd.			samenvatting
Domeinscore 41-6/42-6= 97%			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	De aanbevelingen zijn overgenomen van de NICE richtlijn, alleen voor de zorgpaden heeft men een aparte search gedaan De aanbevelingen zijn aangepast aan de Belgische situatie conform de ADAPTE methode
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	5	5	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	7	7	Belgische experts zijn gevraagd om NICE aanbevelingen van commentaar te voorzien zodat deze eventueel konden worden aangepast
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	6	7	De NICE aanbevelingen werden aangepast volgens de ADAPTE Methodiek. Hoe dat precies in zijn werk ging wordt niet vermeld
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de	7	7	

aanbevelingen.			
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	6	7	In veel gevallen wel hoewel er ook veel aanbevelingen op consensus gebaseerd zijn.
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	7	7	Door externe experts, externe reviewers en 'validatoren' Hun afzonderlijke rol wordt niet echt duidelijk gemaakt
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	1	1	
Domeinscore $94-16/112-16=78/96=81\%$			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	6	7	
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	6	7	Ze staan in de tekst. Er is wel een algoritme met aanbevelingen
Domeinscore $39-16/42-16=23/26= 88\%$			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en	2	1	

belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.			
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	5	7	Er is een algoritme te downloaden via internet, zowel voor lage rugpijn als voor radiculair syndroom Je moet er wel echt naar zoeken. Het geheel maakt geen overzichtelijke indruk
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	6	7	Kostenoverwegingen worden genoemd. Dit had explicieter gekund
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	2	1	Premis en Proms worden genoemd (pag 37) De aanbeveling t.a.v. te gebruiken indicatoren is niet duidelijk
Domeinscore 31-8/56-8=23/48= 48%			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	7	7	Gefinancierd door de federale overheid
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en	5	4	Deze zijn vastgesteld Onduidelijk is of ze besproken zijn

besproken.			
Domeinscore $23-4/28-4=19/24= 80\%$			

AGREE beoordeling NVA H11 lumbosacral radicular pain

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	5	6	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	7	
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	4	5	Leeftijd niet duidelijk. Zoekstrategie op volwassenen en kinderen, maar in resultaten geen beschrijving/ onderscheid.
	16/21	18/21	
Domeinscore $34-6/42-6=28/36=78\%$			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	4	3	Naam en organisatie van de leden worden genoemd, niet de beroepsgroep. Dus niet duidelijk.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	5	5	Knelpuntenanalyse met patiënten.
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	5	Blijft wat vaag: wie zijn die referring doctors?
	15/21	13/21	
Domeinscore $28-6/42-6=22/36=61\%$			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	6	6	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	7	6	Bij SRs soms beschrijving en soms GRADE-score. Inconsistent. Bij RCTs zeer goed en uitgebreid.
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	6	7	
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	7	7	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	6	7	
13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	4	5	Onduidelijk of procedure is afgerond
14. Een procedure voor herziening van	1	1	Niets over gelezen

de richtlijn is vermeld.			
	44/56	46/56	
Domeinscore $90-16/112-16=76/96=79\%$			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	5	4	Niet precies genoeg. "could be considered" – wanneer dan, wat moet je afwegen? "chronic pain" wat houdt dit precies in?
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	7	
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	7	
	18/21	18/21	
Domeinscore $36-6/42-6=30/36=83\%$			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	Worden niet beschreven, zijn schijnbaar wel meegenomen bij het opstellen van de richtlijn.
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.	1	1	Wordt niet beschreven.
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor	6	5	Kosten-effectiviteitsstudies worden meegenomen in de

de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.			aanbevelingen.
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Wordt niet genoemd.
	9/28	8/28	
Domeinscore $17-8/56-8=9/48=19\%$			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	1	1	Financierende instantie wordt niet benoemd, geen uitspraak over invloed van financierende instantie.
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	6	5	Conflicterende belangen worden genoemd, maar niet besproken
	7/14	6/14	
Domeinscore $14-4/28-4=10/24=42\%$			

AGREE beoordeling NVA H11a failed back surgery syndrome

Domein 1: onderwerp en doel			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
1. Het doel van de richtlijn is specifiek beschreven	5	6	
2. De vraag/vragen die in de richtlijn aan de orde komt/komen, is/zijn specifiek beschreven.	7	7	
3. De populatie (patiënten/algemene bevolking) waarop de richtlijn van toepassing is, is specifiek beschreven.	4	5	Leeftijd niet duidelijk. Zoekstrategie op volwassenen en kinderen, maar in resultaten geen beschrijving/ onderscheid.
	16/21	18/21	
Domeinscore $34-6/42-6=28/36=78\%$			

Domein 2: Betrokkenheid van belanghebbenden			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
4. De leden van de werkgroep die de richtlijn heeft ontwikkeld komen uit alle relevante beroepsgroepen.	4	3	Naam en organisatie van de leden worden genoemd, niet de beroepsgroep. Dus niet duidelijk.
5. Het perspectief en de voorkeuren van de doelpopulatie (patiënten/algemene bevolking), zijn nagegaan.	5	5	Knelpuntenanalyse met patiënten.
6. De beoogde gebruikers van de richtlijn zijn duidelijk benoemd.	7	5	Blijft wat vaag: wie zijn die referring doctors?
	15/21	13/21	
Domeinscore $28-6/42-6=22/36=61\%$			

Domein 3: Methodologie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
7. Er zijn systematische methoden gebruikt voor het zoeken naar wetenschappelijk bewijsmateriaal.	7	7	
8. De criteria voor het selecteren van het wetenschappelijk bewijsmateriaal zijn duidelijk beschreven.	6	6	
9. De sterke punten en beperkingen van het wetenschappelijk bewijs zijn beschreven.	7	6	Deze worden weergegeven in een Appendix, maar in de tekst van de hoofdstukken wordt er (bijna) geen aandacht aan besteed.
10. De gebruikte methoden om de aanbevelingen op te stellen, zijn duidelijk beschreven.	6	7	
11. Gezondheidswinst, bijwerkingen en risico's zijn overwogen bij het opstellen van de aanbevelingen.	6	6	
12. Er bestaat een expliciet verband tussen de aanbevelingen en het onderliggende wetenschappelijke bewijsmateriaal.	6	4	De kernaanbevelingen worden soms onderbouwd met conclusies die niets zeggen over het specifieke onderwerp van de aanbeveling. (bijv high frequency stimulation)

13. De richtlijn is voor publicatie door externe experts beoordeeld.	4	5	Onduidelijk of procedure is afgerond
14. Een procedure voor herziening van de richtlijn is vermeld.	1	1	Niets over gelezen
	43/56	41/56	
Domeinscore 84-16/112-16=68/96=71%			

Domein 4: Helderheid en presentatie			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
15. De aanbevelingen zijn specifiek en ondubbelzinnig.	5	3	Niet precies genoeg. "could be considered" – wanneer dan, wat moet je afwegen? Bij sommige ook slecht engels en daardoor lastig te begrijpen.
16. De verschillende beleidsopties zijn duidelijk vermeld.	6	7	Elke aanbeveling gaat over één beleidsoptie.
17. De kernaanbevelingen zijn gemakkelijk te herkennen.	7	7	
	18/21	18/21	
Domeinscore 36-6/42-6=30/36=83%			

Domein 5: Toepassing			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
18. De richtlijn beschrijft de bevorderende en belemmerende factoren bij het toepassen van de richtlijn.	1	1	Worden niet beschreven, zijn schijnbaar wel meegenomen bij het opstellen van de richtlijn.
19. De richtlijn geeft advies en hulpmiddelen voor	1	1	Wordt niet beschreven.

toepassing van de aanbevelingen in de praktijk.			
20. De mogelijke implicaties van het toepassen van de aanbevelingen voor de kosten en benodigde middelen zijn overwogen.	6	5	Kosten-effectiviteitsstudies worden meegenomen in de aanbevelingen.
21. De richtlijn geeft criteria om te toetsen of de richtlijn wordt gevolgd.	1	1	Wordt niet genoemd.
	9/28	8/28	
Domeinscore $17-8/56-8=9/48=19\%$			

Domein 6: Onafhankelijkheid van de opstellers			
	Beoordelaar 1	Beoordelaar 2	
22. De opvattingen van de financierende instantie hebben geen invloed gehad op de inhoud van de richtlijn.	1	1	Financierende instantie wordt niet benoemd, geen uitspraak over invloed van financierende instantie.
23. Conflicterende belangen van leden van de richtlijnwerkgroep zijn vastgelegd en besproken.	6	5	Conflicterende belangen worden genoemd, maar niet besproken
	7/14	6/14	
Domeinscore $13-4/28-4=9/24=38\%$			